

De belangrijkste verschillen in het wetsvoorstel **Wet toekomst pensioenen** sinds de internetconsultatie

Eind 2020 is de internetconsultatie voor de globale wetgeving van de Wet toekomst pensioenen gepubliceerd.

Geïnteresseerden konden reageren op het wetsvoorstel.

Ook heeft het kabinet advies ontvangen van verschillende instanties, waaronder de toezichthouders DNB en AFM en de Raad van State.

Het wetsvoorstel dat nu naar de Tweede Kamer is gestuurd, verschilt op een aantal punten van het voorstel dat eerder is gepubliceerd. We noemen hier de belangrijkste wijzigingen.

Contracten

- De twee hoofdcontracten hebben een duidelijke naam gekregen: de solidaire premiereregeling (was 'het nieuwe contract') en de flexibele premiereregeling (was 'de verbeterde premiereregeling').
- Pensioenverzekeraars mogen daarnaast een premie-uitkeringsovereenkomst uitvoeren. Bij dit contract kunnen deelnemers vanaf 15 jaar vóór hun pensioendatum met (een deel van) hun pensioenvermogen een vaste (verzekerde) uitkering vanaf de pensioendatum inkopen.
- Een kapitaalovereenkomst is in het nieuwe stelsel niet langer mogelijk.
- Binnen de flexibele premiereregeling is het mogelijk optioneel solidariteitselementen toe te voegen. In de eerdere versie van het wetsvoorstel was dit alleen mogelijk voor verplicht gestelde pensioenfondsen. In de finale versie van het wetsvoorstel zijn deze optionele solidariteitselementen voor alle pensioenuitvoerders toegankelijk. Verplicht gestelde pensioenfondsen die een flexibele premiereregeling uitvoeren, moeten deze solidariteitselementen toevoegen. De verplichtstelling is hierdoor beter te rechtvaardigen.
- Het wetsontwerp verplicht voor alle onderdelen van de nieuwe pensioencontracten een leeftijdsonafhankelijke premie toe te passen. Hierbij is een uitzondering gemaakt voor de risicopremies bij verzekeraars en niet-verplicht gestelde fondsen, zoals die voor het nabestaandenpensioen en bij arbeidsongeschiktheid.
- Het wetsvoorstel biedt ook in het vernieuwde stelsel ruimte

voor premievrije voortzetting in verband met arbeidsongeschiktheid van de werknemer en overgangsrecht voor bestaande gevallen.

- Het wetsvoorstel biedt ruimte voor een collectieve voorziening voor het dekken operationele kosten (ook i.v.m. 'geen premie, wel recht') en voor resultaten op de risicodekking (bijvoorbeeld voor het nabestaandenpensioen of arbeidsongeschiktheidspensioen). Ook is vastgelegd dat deze zogenoemde operationele kosten gescheiden moeten lopen van de solidariteits- of risicodelingsreserve.
- In de wet is opgenomen dat pensioenfondsen bij het invaren van een uitkeringsovereenkomst naar een flexibele premiereregeling gepensioneerd binnen een jaar na de collectieve waardeoverdracht de keuze moeten bieden tussen een vaste of variabele uitkering. Voor de termijn van 1 jaar is gekozen zodat gepensioneerd tijdig een keuze aangeboden krijgen en pensioenuitvoerders een ordentelijk proces kunnen doorlopen met betrekking tot de collectieve waardeoverdracht.
- In de transitieperiode krijgen pensioenfondsen die gaan invaren meer ruimte om hun beleggingsbeleid aan te passen richting het beleggingsbeleid zoals dat in het vernieuwde stelsel van toepassing zal zijn.

Transitie

- Voor pensioenfondsen die niet invaren, is vastgelegd dat de tot dat moment opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten verplicht financieel afgescheiden blijven van de pensioenaanspraken die in het vernieuwde stelsel worden opgebouwd. Op de al opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten blijft het financieel toetsingskader van toepassing.
- Er is ruimte om de uitkomsten na het toepassen van de standaardregel aan te passen bij een dekkingsgraad tot 105% als fondsbesturen en sociale partners van mening zijn dat dit nodig is om de transitie evenwichtig vorm te geven. Hiertoe mag maximaal 5% van de persoonlijke pensioenvermogens worden afgezonderd. Het afgezonderde vermogen kan – onder voorwaarden – worden gebruikt voor maatregelen die bijdragen aan een evenwichtige transitie.

- Daarnaast is opgenomen dat als er sprake is van een compensatieregeling, de pensioenuitvoerder in de jaarlijkse pensioenoverzichten informatie opneemt over de duur van de compensatieperiode en de gevolgen bij baanwisseling.
- Afspraken over compensatie dienen een verplicht onderdeel te zijn in de onderhandelingen van sociale partners over een nieuwe pensioenovereenkomst en te worden verantwoord in het transitieplan (ook als er geen aanvullende compensatie wordt afgesproken).

Nabestaandenpensioen

- In de wet is toegevoegd dat wanneer ongehuwd samenwonenden niet meer op hetzelfde adres wonen omdat één van de partners vanwege ouderdom of ziekte wordt opgenomen in een verpleeg- of verzorgingshuis, de personen nog wel kunnen voldoen aan het partnerbegrip en zodoende in aanmerking kunnen komen voor partnerpensioen.
- Om partners laagdrempelig toegang te geven tot een dekking voor het partnerpensioen, krijgen pensioenuitvoerders de mogelijkheid om een partnerverklaring te gebruiken. Met die partnerverklaring kunnen partners verklaren dat zij een gezamenlijke huishouding voeren (wonen op hetzelfde adres) en zorg voor elkaar dragen en dat zij in het kader van de pensioenregeling gezien willen worden als partners. De pensioenuitvoerder zal deze partnerverklaring vervolgens verwerken in de administratie zodat bijvoorbeeld ook op het pensioenoverzicht duidelijk wordt dat er sprake is van een partner.
- Niet alle pensioenuitvoerders hebben behoefte om bij leven te weten wie de partner is en prefereren partnerschap vast te stellen op het moment dat de deelnemer is overleden. In het geval dat partners een gezamenlijke huishouding vormen en er bij leven van de deelnemer ook geen gezamenlijke partnerverklaring is ingevuld, biedt dit wetsvoorstel de mogelijkheid een eenzijdige partnerverklaring te hanteren. Het is in dat geval aan de achterblijvende partner om aan te tonen dat er sprake was van een gezamenlijke huishouding (samenwonen op één adres) waarbij sprake was van zorg voor elkaar.
- De uitlooperperiode bij einde dienstverband is standaard drie maanden.
- Vanuit de wetgeving wordt geen beperking opgelegd ten aanzien van de maximale duur van de vrijwillige voortzetting van de risicodekking na afloop van de uitlooperperiode van drie maanden dan wel de voortzetting tijdens de WW-periode. Decentrale sociale partners kunnen echter in de pensioenovereenkomst overeenkomen dat de vrijwillige voortzetting door uitruil beperkt wordt in de tijd. Naast een beperking in de tijd kunnen decentrale sociale partners ook een maximum bepalen aan de hoeveelheid pensioenkapitaal die uitgeruild kan worden voor de financiering van de risicopremie. Wettelijk gezien wordt de keuzemogelijkheid beperkt door de hoogte van de afkoopgrens.
- De samenhang tussen de Wet pensioenverdeling bij scheiding en de Wet toekomst pensioenen is nader toegelicht in het hoofdstuk nabestaandenpensioen.

Overig

- De term richtdekkingsgraad (die wordt gebruikt bij het transitie-ftk) is vervangen door de term invaardingsgraad, omdat deze term duidelijker is. De betekenis blijft ongewijzigd.
- Om deelnemers beter te beschermen worden alle uitvoerders wettelijk verplicht om een interne klachten- en geschillenprocedure te hebben. In de wet worden hier voorwaarden aan gesteld. Ook komt er – voor de duur van de transitie – een sectorbrede externe geschillencommissie, waar deelnemers terecht kunnen met klachten over de uitvoering van de pensioenregeling. De geschillencommissie is toegevoegd aan de bepalingen die binnen vijf jaar na de inwerkingtreding van deze wet worden geëvalueerd. Aan de hand van die evaluatie kan tot voortzetting van de geschillencommissie worden besloten.
- Voor arbeidsongeschikte deelnemers die een premievrijstelling vanwege invaliditeit ontvangen geldt dat een wijziging van de maximale premie door het aanpassingsmechanisme ook van toepassing is op deze premievrije voortzettingen bij invaliditeit, ongeacht het type pensioenuitvoerder.
- Zelfstandigen krijgen de mogelijkheid om na afloop van de experimenten hun deelname aan de pensioenregeling vrijwillig voort te zetten (zal in de AMvB worden uitgewerkt).
- De paragraaf over de btw-vrijstelling voor pensioenuitvoerders is toegevoegd (par. 14.4). Hierin is uiteengezet wat de btw-gevolgen zijn van de nieuwe pensioencontracten.

NB: In hoofdstuk 16 is uiteengezet hoe is omgegaan met alle internetconsultaties en alle toetsen en adviezen. Dit ziet op de aanvullende zienswijze van het ATR, de toezichttoets van DNB, de toezichttoets van de AFM, de toets van de AP, het advies van het College voor de Rechten van de Mens, het advies van de Raad voor de Rechtspraak en de uitvoeringstoets van de Belastingdienst. In het Nader Rapport is uiteengezet hoe is omgegaan met het advies van de Raad van State.

Dit overzicht is niet volledig, maar is een weergave van de belangrijkste verschillen. Zie hoofdstuk 16 van de Memorie van Toelichting, 'Consultatie, toetsen en adviezen', voor een volledig overzicht.

Blijf op de hoogte via rijksoverheid.nl/pensioen-en-werkenaanonspensioen.nl